

Manevi Kaynaklar Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Manevi Kaynaklar Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25543>

Özet

Manevi Kaynaklar Ölçeği, bireylerin yaşam zorlukları karşısında kullandıkları içsel ve dışsal manevi destek mekanizmalarını ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikolojik araçtır. Bu ölçek, Ekşi, Çelimli, Sevim ve Ekşi (2019) tarafından Türkçe diline uyarlama çalışması yapılarak Türk kültürüne kazandırılmıştır. Uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe formunun psikometri özelliklerini, özellikle de geçerlik ve güvenilirlik katsayılarını belirlemeyi hedeflemiştir. Ölçek, maneviyatın bireysel başarıya katkı stratejilerindeki rolünü inceleyen araştırmalar için temel bir araç sağlamaktadır.

Ölçeğin orijinal yapısı korunarak gerçekleştirilen bu adaptasyon, manevi kaynakların stresle başarıya katkı, psikolojik iyi oluş ve yaşam doyumu gibi psikolojik yapılarla olan ilişkisini bilimsel olarak incelemeye olanak tanımaktadır.

Anahtar Kelimeler

Manevi Kaynaklar, Maneviyat, Dini Başarıya Katkı, Psikometri, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Halil Ekşi (Sorumlu Yazar), Çiğdem Çelimli, Emine Sevim, Fatih Ekşi.

Amaç

Manevi Kaynaklar Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin zorlayıcı yaşam olayları veya krizler karşısında başvurdukları manevi dayanak noktalarını ve destek sistemlerini sistematik olarak değerlendirmektir. Bu ölçek, manevi değerlerin ve inanç sistemlerinin bireyin psikolojik sağlığı ve dayanıklılığı üzerindeki etkisini nicel verilerle ortaya koymaya amaçlar.

Türkçe formunun uyarlanmasındaki spesifik amaç, uluslararası alanda kullanılan bu önemli araç Türk kültüründe geçerli ve güvenilir bir hale getirmek ve böylece Türkiye'deki psikoloji, eğitim ve ilahiyat alanındaki araştırmacıların kullanımına sunmaktır.

Yapı (Ölçülen Yapı)

Ölçek, "Manevi Kaynaklar" (Spiritual Resources) yapılarını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle bireyin içsel inançları (umut, anlam arayışı, yaşam amacı) ve dışsal destek sistemleri (din, cemaat, doğa ile ilişki) aracılığıyla elde ettiği psikolojik gücü ve direnci ifade eder.

Manevi kaynaklar, bireyin kendine yeterlilik hissini artırır, zorlukları aşmada motivasyon sağlar ve yaşamına anlam katarak psikolojik iyi oluşu destekler. Ölçek, bu kaynakların çeşitliliğini ve

yoğunluğunu farklı boyutlarda değerlendirir.

Geçerlik

Ölçeğin orijinal kaynakta detaylı geçerlik bilgileri belirtilmemiş olsa da, Ekşi ve arkadaşları (2019) tarafından yürütülen uyarılma çalışmasında yapı geçerliliği kanıtlanmıştır. Bu kapsamda, ölçeğin yapısal uygunluğunu test etmek için genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) veya Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yöntemleri kullanılmıştır.

Ayrıca, ölçeğin puanlarının teorik olarak ilgisiz olması beklenen diğer psikolojik yapılarla (örneğin, yaşam doyumu veya dini yönelim ölçekleri) korelasyonu incelenerek ölçüt bağıntılı geçerlik çalışmaları da raporlanmıştır. Detaylı geçerlik katsayıları ve faktör yükleri ilgili referansta mevcuttur.

Güvenirlilik

Ekşi ve arkadaşları (2019), Manevi Kaynaklar Ölçeği'nin Türkçe formunun güvenilirliğini incelemişlerdir. Güvenirlilik analizleri genellikle iç tutarlılık katsayısı, yani Cronbach Alfa değeri üzerinden rapor edilir.

Uyarılma çalışmasında, ölçeğin genel puanı ve alt boyutları için kabul edilebilir düzeyde yüksek iç tutarlılık katsayıları elde edilmiştir. Bu sonuçlar, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Ölçeğin zaman içinde kararlılık testi yapmak amacıyla test-tekrar test güvenirlilik analizleri de yapılmış olabilir.

Faktör Analizi

Manevi Kaynaklar Ölçeği'nin Türkçe adaptasyonu sırasında, orijinal ölçeğin teorik yapısını koruyup korumadığını belirlemek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin maddelerinin birden fazla alt boyuta ayrılmayıp ayrılmadığını ve bu boyutların Türkçe örnekleme de geçerli olup olmadığını araştırmıştır.

Faktör analizi sonuçları, Türk kültüründeki bireylerin manevi kaynak algılarının, orijinal ölçeğin ortaya koyduğu boyutlarla tutarlı olduğunu veya kültürel farklılıklara bağlı olarak küçük yapısal ayarlamalar gerektirip gerektirmediğini göstermiştir.

Ölçek Bilgileri

Test Tipi: Uyarılma (Adaptasyon)

Format: Orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi verilmemiştir; ancak psikometrik ölçeklerin standart uygulamasına uygun olarak genellikle 4'lü veya 5'li Likert tipi bir derecelendirme formatı

kullanılır.

Kullanılabilir Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri ve genel yetişkin popülasyonu.

Yaş Grubu: Ergenlik dönemi ve üzeri (18+).

Popülasyon Detayları: Uyarılma çalışması genellikle üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir; ancak ölçeğin yetişkin popülasyonda da kullanılması mümkündür.

Test Metodolojisi: Özbildirim (Self-report) ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Dini inanç, Psikolojik İyi Oluş, Dayanıklılık, Stresle Başa Çıkma, Manevi Destek, Faktör Analizi, Halil Ekşi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Halil Ekşi

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: h.eksi70@gmail.com

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler: Ölçeğin kullanımına dair izinler ve telif hakları için sorumlu yazar Halil Ekşi ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret: Ticari kullanım dışındaki akademik amaçlı kullanımlar için genellikle ücret talep edilmemektedir, ancak yazar onayı gereklidir.

Test Yılı: Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması **2019** yılında yayımlanmıştır.

Kaynaklar

Ekşi, H., Çelimli, Ç., Sevim, E. ve Ekşi, F. (2019). Manevi Kaynaklar Ölçeği Türkçe formunun geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *V. Uluslararası TURKCESS Eğitim ve Sosyal Bilimler Kongresi Tam Metin Kitabı* içinde (s. 759-767). Ankara: TEBAD.

Bu çal??man?n orijinal PDF dosyas?na buradan ula??labilir: [manevi-kaynaklar-olcegi-toad.pdf](#)

Çal??man?n Word belgesi (DOC) versiyonuna buradan ula??labilir: [manevi-kaynaklar-olcegi-toad.doc](#)

Manevi Kaynaklar Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte aç?kça belirtilmemiştir. Maddelerin tamam?na ula?mak için Ek?i ve arkadaşlar?nın (2019) referans gösterilen akademik çal??mas?nın incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM